

Wspólnota parafialna w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła

Konspekt na październikowe spotkanie Parafialnych Zespołów Synodalnych

Modlitwa w intencji ewangelizacji

Jezu, jedyny Pasterzu Twojej owczarni. Ty, który wezwałeś nas wszystkich, aby uczynić nas rybakami ludzi. Spraw, abyśmy stali się odpowiedzialni za misję, nam powierzoną. Otwórz nam horyzonty całego świata. Spraw, byśmy potrafili usłyszeć nieme błagania wielu braci, którzy w ciemnościach Ciebie szukają, prosząc o światło prawdy i gorącą miłość. Poprzez Twoją drogocenną Krew, wylaną za nas i dla zbawienia wszystkich, pozwól nam odpowiedzieć na Twoje wezwanie w taki sposób, abyśmy mogli Ci ofiarować cały świat zewangelizowany. Błagamy Cię o to za wstawiennictwem Maryi, Twojej i naszej Matki, której zawierzamy tę naszą modlitwę. Amen.

Pod Twoją obronę...

1. Jak jest? (diagnoza sytuacji)

Wybuch pandemii spowodowanej przez koronawirusa 2019-nCoV przeniósł nas w zupełnie nowy, nieznan nam kontekst duszpasterski. Ograniczony kontakt kapłanów z wiernymi, puste kościoły, obawa przed przystępowaniem do sakramentów – to tylko niektóre i być może najważniejsze elementy tego krajobrazu.

Jednym z najboleśniejszych skutków pandemii był ograniczony dostęp wiernych do uczestnictwa w Najświętszej Ofierze, wynikający z rozporządzeń państwowych. Wszyscy zastanawialiśmy się, jak przełoży się to na współczynnik *dominantes* i *communicantes* po zniesieniu wprowadzonych obostrzeń. Wydaje się jednak, iż najczarniejsze scenariusze nie spełniły się i większość wiernych wróciła do kościołów, by regularnie uczestniczyć w niedzielnej i świątecznej Eucharystii. Ale wiemy również, że wciąż pewna grupa osób nie praktykuje – czy to z lęku przed zakażeniem, czy też z lenistwa połączonego z brakiem wiary, dla których obawa stała się listkiem figowym. Nie trzeba być prorokiem, żeby przewidzieć, iż ta grupa będzie się powiększała wraz ze wzrostem zachorowań w naszym kraju, szczególnie w okresie jesienno-zimowym na który zapowiadana jest tzw. „druga fala”. Ponadto w tym czasie, ze względu na niesprzyjającą aurę, utrudnione będzie uczestnictwo we Mszy św. poza murami świątyni, co teraz daje wielu ludziom poczucie bezpieczeństwa lub jest po prostu wygodne.

Spróbujmy więc zdiagnozować obecną sytuację w naszej parafii odpowiadając na następujące pytania:

- a) Jak okres pandemii wpłynął na liczbę osób uczestniczących w niedzielnej Mszy św. w naszej parafii? Ile osób uczestniczy w niej stojąc poza murami świątyni?

- b) Jak okres pandemii wpłynął na liczbę osób uczestniczących w spotkaniach grup formacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych?
- c) Jakie pozytywy i negatywy dotyczące stanu duszpasterstwa w naszej parafii i jego owoców ujawniła pandemia COVID-19?

2. Jak powinno być? (kryterium teologiczne)

Od pewnego czasu coraz częściej mówi się w Kościele o potrzebie tzw. nawrócenia pastoralnego. Jego istotą jest przemiana polegająca na przesunięciu akcentu z myślenia nad tym, jak zatrzymać we wspólnocie Kościoła tych, którzy w niej trwają, na myślenie nad tym, jak dotrzeć do tych, którzy od tej wspólnoty odeszli. Pandemia jeszcze bardziej uwypukliła tę potrzebę. W pewnym momencie znaleźliśmy się bowiem w sytuacji, w której do kościoła właściwie nikt nie przychodził i okazało się, że nie za bardzo wiemy, jak sobie z tym poradzić. Nie mieliśmy zbyt wielu pomysłów na to, jak „wyjść na zewnątrz” aby dotrzeć z Dobrą Nowiną do tych, którzy nie mogą przyjść do kościoła. Jako parafia jesteśmy bowiem przyzwyczajeni do tego, że to wierni do nas przychodzą, a nie do tego, że to my przychodzimy do (nie)wiernych.

Niedawno otrzymaliśmy jednak konkretną pomoc w podążaniu drogą pastoralnego nawrócenia. Jest nią dokument watykańskiej Kongregacji ds. Duchowieństwa pt. „Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła”. Jego celem jest zaproponowanie niektórych sposobów pomagających w dynamice „wyjścia”, która – zgodnie z życzeniem papieża Franciszka – winna charakteryzować wszystkie parafie. Kilka punktów z tego dokumentu znajdziemy w „Materiałach pomocniczych”.

W adhortacji „Evangelii gaudium” Papież określa parafię mianem „centrum stałego misyjnego posyłania” pisząc, że „dzięki całej swojej działalności parafia zachęca i formuje swoich członków, aby byli ludźmi zaangażowanymi w ewangelizację” (nr 28). A zatem parafia ma służyć misji! Jest ona wspólnotą, która formuje swoich członków po to, by stali się na swój sposób ewangelizatorami – w swoim domu, w swojej szkole, w swoim miejscu pracy, czyli po prostu w świecie. Zadaniem każdej parafii jest formowanie uczniów-misjonarzy, a my jesteśmy w niej po to, aby coraz bardziej nimi się stawać. Jeśli więc parafia nie służy ewangelizacji, to nie służy temu, czemu powinna służyć i można powiedzieć, że nie służy niczemu.

3. Co zrobić, aby było tak, jak być powinno? (kryterium praktyczne)

W kontekście tego wszystkiego, co zostało do tej pory powiedziane, spróbujmy wyznaczyć konkretne kierunki działania, odpowiadając na następujące pytania (*odpowiedzi na poniższe pytania prosimy wpisać do tabeli „Konsultacje”*):

- a) Jakie wnioski dla duszpasterstwa w naszej parafii powinniśmy wyciągnąć z okresu pandemii (czego powinno być więcej, a czego mniej)?
- b) Jakie postawy, działania duszpasterskie, inicjatywy itp. sprawiają, że w naszym kościele przybywa wiernych? Co sprawia, że ich ubywa?

- c) W jaki sposób docierać w naszej parafii do tych, którzy utracili więź z Chrystusem i Kościołem? Jak im pomagać w powrocie?

Modlitwa końcowa

Modlitwa Jana Pawła II do NMP Gwiazdy Nowej Ewangelizacji

Maryjo, w poranek pięćdziesiątnicy wsparłaś Swą modlitwą początek ewangelizacji, podjętej przez apostołów za sprawą Ducha Świętego. Także dzisiaj, w czasach niepokoju i nadziei, otaczaj nieustanną opieką i prowadź Kościół, który spełniając nakaz Chrystusa Pana niesie dobrą nowinę o Zbawieniu ludziom i narodom, we wszystkich zakątkach ziemi. Wskazuj nam drogi życia, umacniaj w godzinie próby, abyśmy dochowując wierności Bogu i człowiekowi umieli z pokorą i odwagą przekazywać [...] umysłom i sercom wszystkich ludzi radosną wieść o Chrystusie, Odkupicielu człowieka.

Maryjo, Gwiazdo Nowej Ewangelizacji, Prowadź nas! Amen.

Konspekt Przygotowała

Komisja ds. Ewangelizacji V SDT

MATERIAŁY POMOCNICZE

Instrukcja: „Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła”

(wybrane fragmenty)

3. Nawrócenie duszpasterskie jest jednym z podstawowych tematów „nowego etapu ewangelizacji”, który Kościół jest dzisiaj wezwany do promowania, aby wspólnoty chrześcijańskie stały się w coraz większym stopniu siłą pobudzającą do spotkania z Chrystusem.

Dlatego Ojciec Święty przypominał: „Jeśli coś ma wywoływać święte oburzenie, niepokoić i przyprawiać o wyrzuty sumienia, to niech będzie to fakt, że tylu naszych braci żyje pozbawionych siły, światła i pociechy z przyjaźni z Jezusem Chrystusem, bez przygarniającej ich wspólnoty wiary, bez perspektywy sensu i życia. Mam nadzieję, że zamiast lęku przed pomyleniem się, będziemy się kierować lękiem przed zamknięciem się w strukturach dostarczających nam fałszywej ochrony, lękiem przed przepisami czyniącymi nas nieubłaganymi sędziami, lękiem przed przyzwyczajeniami, w których czujemy się spokojni, podczas gdy obok nas znajduje się zgłodniała rzesza ludzi, a Jezus powtarza nam bez przerwy: «Wy dajcie im jeść!» (Mk 6, 37)”.

5. [...] Aby Słowo Boże mogło być dalej głoszone, wspólnoty chrześcijańskie muszą dokonać decydującego wyboru misyjnego zdolnego przemienić wszystko, aby zwyczaje, style, rozkład zajęć, język i wszystkie struktury kościelne stały się odpowiednią drogą bardziej dla ewangelizowania współczesnego świata, niż do zachowania stanu rzeczy.

6. To nawrócenie misyjne, które naturalnie prowadzi również do reformy struktur, szczególnie dotyczy parafii, wspólnoty zgromadzonej wokół Stołu Słowa i Eucharystii.

12. Ojcowie Soboru pisali [...] z dalekowzrocznością: „duszpasterstwo winno być zawsze prowadzone w duchu misyjnym”. Kontynuując tę naukę, Jan Paweł II twierdził: „parafia musi zostać udoskonalona i zintegrowana w wielu innych formach, ale nadal pozostaje niezastąpionym organizmem o pierwszorzędnym znaczeniu w widzialnych strukturach Kościoła”, aby „uczynić ewangelizację osią wszystkich działań duszpasterskich, potrzebą priorytetową, najważniejszą i uprzywilejowaną”. Później Benedykt XVI nauczał że: „parafia jest latarnią, która promieniuje światłem wiary, a tym samym spełnia najgłębsze i najprawdziwsze pragnienia serca człowieka, nadając sens i nadzieję życiu ludzi i rodzin”. Wreszcie papież Franciszek przypomina, że „dzięki całej swojej działalności parafia zachęca i formuje swoich członków, aby byli ludźmi zaangażowanymi w ewangelizację”.

17. [...] samo powtarzanie czynności duszpasterskich niemających wpływu na życie konkretnych ludzi staje się sterylną próbą przetrwania, często przyjmowaną z ogólną obojętnością. Jeśli parafia nie żyje duchowym dynamizmem właściwym ewangelizacji, naraża się na ryzyko bycia strukturą skupiającą się na sobie i sklerotyczną, która proponuje doświadczenia pozbawione już ewangelicznego i misyjnego smaku, być może przeznaczone tylko dla małych grup.

18. Odnowa ewangelizacji wymaga nowej uwagi i różnorodnych propozycji duszpasterskich, aby Słowo Boże i życie sakramentalne mogły dotrzeć do każdego w sposób odpowiadający jego sytuacji życiowej. Istotnie, przynależność w czasach współczesnych do wspólnoty kościelnej w coraz większym stopniu pomija miejsce urodzenia i dojrzwania jej członków, a jest raczej nastawiona na wspólnotę adopcyjną, w której wierni mają szersze doświadczenie Ludu Bożego, jako Ciała podzielonego na wiele członków, z których każdy działa dla dobra całego organizmu (por. 1 Kor 12, 12-27).

19. Poza miejscami i racjami związanymi z przynależnością, wspólnota parafialna stanowi także środowisko ludzkie, w którym odbywa się działalność ewangelizacyjna Kościoła, celebrowane sakramenty i świadczy dzieła miłosierdzia, w dynamice misyjnej, która – oprócz tego, że jest nieodłącznym elementem działalności duszpasterskiej – staje się kryterium weryfikacji jej autentyczności. We współczesnej dobie, czasami charakteryzującej się marginalizacją i samotnością, wspólnota parafialna jest powołana, aby być żywym znakiem bliskości Chrystusa poprzez sieć braterskich relacji, skierowanych na nowe formy ubóstwa.

20. W świetle tego, co zostało powiedziane do tej pory, konieczne jest określenie perspektyw, które pozwolą odnowić „tradycyjne” struktury parafialne w kluczu misyjnym. Jest to serce pożądanego nawrócenia duszpasterskiego, które musi

dotyczyć głoszenia Słowa Bożego, życia sakramentalnego, świadczenia miłosierdzia, lub istotnych obszarów, w których parafia wzrasta i dostosowuje się do Tajemnicy, w którą wierzy.

24. W tajemniczym splocie między działaniem Boga a działaniem człowieka głoszenie Ewangelii odbywa się za pośrednictwem mężczyzn i kobiet, którzy uwiarygodniają to, co głoszą przez życie, w sieci relacji międzyludzkich, budzących zaufanie i nadzieję. W obecnych czasach, często naznaczonych obojętnością, zamknięciem jednostki w sobie i odrzuceniem drugiego, ponowne odkrycie braterstwa ma fundamentalne znaczenie, ponieważ ewangelizacja jest ściśle związana z jakością relacji międzyludzkich. W ten sposób wspólnota chrześcijańska uznaje słowo Jezusa za własne, co pobudza do „wypłynięcia na głębię” (Łk 5, 4) z nadzieją, że zaproszenie Mistrza do rzucenia sieci gwarantuje „obfity połów ryb”.

25. „Kultura spotkania” jest środowiskiem, który promuje dialog, solidarność i otwartość na wszystkich, podkreślając centralną rolę osoby. Konieczne jest zatem, aby parafia była „miejscem” sprzyjającym byciu razem i rozwojowi trwałych relacji osobowych, które pozwalają każdemu doświadczyć poczucia przynależności i bycia akceptowanym.

26. Wspólnota parafialna jest wezwana do rozwijania prawdziwej „sztuki bliskości”. Jeśli zapanuje ona głębokie korzenie, parafia naprawdę stanie się miejscem, w którym zostaje przezwyciężona samotność, obecna w życiu wielu ludzi, a także „sanktuarium, gdzie spragnieni przychodzą i piją, by dalej kroczyć drogą, oraz centrum stałego misyjnego posyłania”.

30. Parafii nie może być obcy „duchowy i eklezjalny sanktuariów styl” – prawdziwych i właściwych „placówek misyjnych” – charakteryzujący się przyjęciem, życiem modlitwy i ciszą, która pokrzepia ducha, a także sprawowaniem sakramentu pojednania i wrażliwością na potrzeby ubogich. Pielgrzymki, które wspólnoty parafialne odbywają do różnych sanktuariów, są cennymi narzędziami do wzrastania w braterskiej wspólnotcie, a po powrocie do domu sprawiają, że ich codzienne życie staje się bardziej otwarte i gościnne.

31. W tej perspektywie wydaje się czymś oczywistym, że sanktuarium może obejmować wszystkie te cechy i posługi, które również analogicznie powinna posiadać parafia, reprezentując dla wielu wiernych upragnione środowisko ich wewnętrznych poszukiwań i miejsce, w którym się spotykają z obliczem miłosiernego Chrystusa i gościnnego Kościoła.

32. „Sanktuarium” otwarte dla wszystkich oraz parafia, również powołana, by dotrzeć do wszystkich bez wyjątku, przypominają, że biedni i wykluczeni muszą zawsze mieć uprzywilejowane miejsce w sercu Kościoła. Benedykt XVI powiedział: „Biedni są uprzywilejowanymi odbiorcami Ewangelii”. Z kolei papież Franciszek napisał: „Nowa ewangelizacja jest zaproszeniem do uznania zbawczej mocy ich egzystencji i do postawienia jej w centrum drogi Kościoła. Jesteśmy wezwani do odkrycia w nich Chrystusa, do użyczenia im naszego głosu w ich sprawach, ale także do bycia ich przyjaciółmi, słuchania ich, zrozumienia ich i przyjęcia tajemniczej mądrości, którą Bóg chce nam przekazać przez nich”.